

Onderwerp Vrijgeven voor inspraak Economische visie Haarlem	
Nummer	2020/465
Portefeuillehouder	Berkhout, R.A.H.
Programma/beleidsveld	4.2 Economie, toerisme en cultuur
Afdeling	ECDW
Auteur	Kalis, D.
Telefoonnummer	023-5114892
Email	dkalis@haarlem.nl
Kernboodschap	De Economische visie Haarlem geeft richting aan het economisch beleid op de lange termijn en handvatten voor de uitvoering ervan in de periode 2020-2024. Hoofddoel is het behouden, stimuleren en aantrekken van werkgelegenheid. De visie is leidend voor de versterking van het ondernemings- en vestigingsklimaat en draagt bij aan een duurzame, inclusieve en vitale stad. Aanleiding voor de visie is de groei van de stad en daarmee het ruimtegebrek voor bedrijven om te groeien of te vestigen, de steeds groter wordende mismatches op de arbeidsmarkt en de vereiste transitie naar een circulaire en duurzame economie. De Economische visie Haarlem is tot stand gekomen via een integrale aanpak en een intensief participatietraject met de stad, en is afgestemd op de economische ontwikkelingen in de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De visie bouwt verder op de Economische Agenda Samen Doen 2016. De gemeente faciliteert, stimuleert en verbindt. Samen met bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen en andere partijen in de stad en regio wil het college de visie omzetten in daadkracht.
Behandelvoorstel voor commissie	Het college stuurt dit besluit ter bespreking naar de commissie Ontwikkeling. De commissie Ontwikkeling wordt gevraagd de Economische visie Haarlem inhoudelijk te bespreken, omdat de visie richtinggevend is en financiële consequenties heeft. De inspraakperiode is van 9 maart t/m 19 april 2020.
Relevante eerdere besluiten	- Economische Agenda Samen Doen (2015/497123) in commissie Ontwikkeling van 4 februari 2016. - Informatienota Economische visie Haarlem (2019/374811) in commissie Ontwikkeling van 26 september 2019.
Besluit College d.d. 11 februari 2020	Het college van burgemeester en wethouders Besluit: 1. De Economische visie Haarlem vrij te geven voor inspraak. de secretaris, de burgemeester,

1. Inleiding

De economische groei in de afgelopen jaren leverde Haarlem veel nieuwe bedrijven en werkgelegenheid op. Vanaf 2017 ligt de economische groei boven de 3% per jaar. Dat zorgt voor een banengroei van meer dan 2% per jaar. In 2018 zien we een robuuste groei met bijna 2.400 nieuwe banen (+3,5%) en 900 nieuwe bedrijven (+5.9%), dit is inclusief zzp'ers. Ondanks deze positieve ontwikkeling staat Haarlem voor een aantal grote uitdagingen. Dat vraagt om een visie en aanpak.

- We willen voldoende werkgelegenheid in de stad. Ook als de stad gaat groeien. Om de huidige woon-werkbalans te behouden moeten er meer banen bij komen. Op dit moment zijn er door de schaarse ruimte te weinig mogelijkheden voor bedrijven om te groeien of zich te vestigen. Met de groei van de stad komt de ruimte verder onder druk te staan.
- We willen een gezonde arbeidsmarkt, maar personeelstekorten, mismatches op de arbeidsmarkt en onvoldoende aansluiting met het onderwijs bemoeilijken dit. Ook sluiten het profiel aan banen en het profiel van de beroepsbevolking in Haarlem onvoldoende op elkaar aan. Haarlemmers gaan steeds vaker buiten de stad werken waardoor de woon-werkpendel toeneemt.
- We willen een duurzame, inclusieve en vitale stad en zetten daarom in op de circulaire transitie, energietransitie en digitale transitie. Dit vraagt om versnelling en innovatie op alle gebieden en in alle sectoren.

2. Besluitpunten college

Het college besluit:

1. de Economische visie Haarlem vrij te geven voor inspraak.

3. Beoogd resultaat

De Economische visie Haarlem:

- geeft richting aan het economisch beleid voor de lange termijn en handvatten voor de uitvoering ervan in de periode 2020-2024;
- heeft als hoofddoel het behouden, stimuleren en aantrekken van werkgelegenheid;
- is leidend voor de versterking van het ondernemings- en vestigingsklimaat en draagt bij aan een duurzame, inclusieve en vitale stad;
- is tot stand gekomen via een integrale aanpak en een intensief participatietraject met de stad en gericht op samenwerking en een gezamenlijke uitvoering;
- is afgestemd op de economische ontwikkelingen in de regio Zuid-Kennemerland, IJmond en de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en versterkt de economische positie van Haarlem in de regio;
- formuleert een antwoord op de economische vragen uit het Programma Groei van Haarlem en de Omgevingsvisie Haarlem;
- bouwt voort op de Economische Agenda Samen Doen 2016.

4. Argumenten

Dit besluit is de beste manier om het beoogd resultaat te bereiken, want:

1. Het besluit past in het ingezet beleid

Het Coalitieprogramma Duurzaam Doen 2018-2022 beoogt een circulaire en duurzame economie, een inclusieve arbeidsmarkt en het benutten van kansen voor werkgelegenheid en innovatieve bedrijven. Uitgangspunt hierbij is om samen met bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen en overheden aan de slag te gaan, kennis te benutten en initiatieven de ruimte te geven. De Economische visie Haarlem sluit hierop aan, geeft richting aan het economisch beleid voor de lange termijn en handvatten voor de uitvoering ervan in de periode 2020-2024. De focus ligt op het stimuleren van vernieuwing en het aanjagen van innovatie.

2. Het besluit draagt bij aan een evenwichtige groei van Haarlem

Het Programma Groei van Haarlem beoogt een evenwichtige groei van de stad op het gebied van wonen, werkgelegenheid, voorzieningen en mobiliteit (2019/146039). Om het aantal banen in verhouding mee te laten groeien met het aantal inwoners zullen er, naast het behoud van de huidige werkgelegenheid, ook nieuwe banen moeten bijkomen. Er is ruimte nodig om bedrijven te behouden, te laten groeien en nieuw te laten vestigen in de stad. Hier ligt een ruimtevraag en opgave voor de acht ontwikkelzones, maar ook voor de stad als geheel. Dit is nu een knelpunt. Een toenemend aantal Haarlemse ondernemers maakt zich zorgen over de continuering van hun bedrijfsvoering op de huidige vestigingslocatie dan wel de groeimogelijkheden elders in de stad. Adequaat accountmanagement en gerichte acquisitie zijn cruciaal voor het behoud en aantrekken van bedrijven en daarmee werkgelegenheid in Haarlem. Accountmanagers kunnen een waardevolle rol spelen bij de benodigde bedrijfsverplaatsingen in de ontwikkelzones, om ruimte te maken voor woningbouw. En zo deze bedrijven te behouden voor de stad.

3. Het besluit is een bouwsteen voor de Omgevingsvisie Haarlem

De Omgevingsvisie Haarlem is de basis voor het later op te stellen Omgevingsplan Haarlem, dat in plaats komt van alle bestemmingsplannen. De Economische visie Haarlem schetst de ambities, uitgangspunten en randvoorwaarden voor werkgelegenheid in Haarlem. En vormt daarmee een bouwsteen voor de Omgevingsvisie Haarlem.

4. Het besluit draagt bij aan de versterking van Haarlem als aantrekkelijke stad voor bewoners, bedrijven en bezoekers

Realisatie van de Economische visie Haarlem draagt bij de versterking van het hoogwaardige voorzieningenniveau, de kwaliteit van leven en de regionale verzorgingsfunctie van Haarlem aan de westkant van de MRA. Daarnaast zorgt het stimuleren en aantrekken van meer kennisintensieve bedrijven in de kansrijke sectoren zoals zakelijke dienstverlening en advisering, creatieve industrie en ICT voor meer economische dynamiek, innovatie en werkgelegenheid. De combinatie van beide ontwikkelingen maakt Haarlem een aantrekkelijke stad voor bewoners, bedrijven en bezoekers.

5. Het besluit vormt de 'paraplu' voor nieuw economisch beleid op specifieke onderwerpen

De Economische visie Haarlem geeft richting aan en krijgt nadere uitwerking in economisch beleid dat wordt ontwikkeld zoals de Detailhandelsvisie Haarlem, Toeristische Koers Haarlem en het nieuwe Convenant Waarderpolder. De visie vormt de 'paraplu' waaronder overige economische beleidstukken vallen.

Financiën

De visie en agenda 2020-2024 zijn ambitieus en vragen om investeringen van overheid, bedrijven en andere stakeholders in de stad. De beschikbare capaciteit en middelen uit de Programmabegroting 2020 Beleidsveld 4.2. worden ingezet om een groot deel van de agenda uit te voeren. Om het economisch potentieel optimaal te faciliteren vanuit de overheid zijn extra middelen en capaciteit nodig. Hiermee kunnen de acties die apart vermeld staan in de visie onder 'Acties 2020-2024', ook worden uitgevoerd. Dit betreft onder andere adequaat accountmanagement en gerichte acquisitie, het aanjagen van innovatie om transities te versnellen, profilering en het verbeteren van de aansluiting van arbeidsmarkt en onderwijs.

Extra stap nodig: accountmanagement

Voor realisatie van de visie en verschillende doelstellingen uit het coalitieprogramma, waaronder het mogelijk maken van de groei van de stad, ziet het college de meerwaarde in om een accountmanager aan te stellen voor de ontwikkelzones en werkgebieden. De accountmanager onderhoudt het contact met werkgevers, begeleidt veranderingsprocessen op het gebied van bedrijfsverplaatsingen, voert gerichte acquisitie, stimuleert intensivering van ruimtegebruik en benut kansen voor werkgelegenheidsgroei.

Het betreft een tweejarige pilot in de periode 2021-2022 met inzet van 1 fte accountmanagement (130.000 euro per jaar), en bijbehorend werkbudget (50.000 euro per jaar). Bij de Kadernota 2021 wordt gezien of ruimte kan worden vrijgemaakt voor dekking van de pilot á 180.000 euro per jaar in 2021 en 2022. Bij succes van de pilot zal worden overwogen bij de Kadernota 2023 een aanvraag in te dienen voor structurele inzet van accountmanagement met bijbehorende middelen.

Vervolgstap: versnellen transities door aanjagen innovatie

Voor de versnelling van de circulaire transitie, energietransitie en digitale transitie wil het college als vervolgstap vol inzetten op het aanjagen van innovatie. Gezien het aanbod aan subsidiemogelijkheden op het terrein van innovatie, smart city en circulaire en duurzame economie ziet het college mogelijkheden om hier meer gebruik van te maken door de inzet van 1 fte en bijbehorend werkbudget. Dit vraagt om een (voor)investering, maar levert naar verwachting op termijn meer baten op dan kosten.

Afhankelijk van het draagvlak voor de visie en agenda bij de raad en de stakeholders in de stad zal later worden overwogen of er op dit punt nadere voorstellen komen bij de Kadernota 2022. Hierbij verkent het college nadrukkelijk de mogelijkheden voor cofinanciering met andere programma's van de gemeente zoals Groei van Haarlem, (subsidie)regelingen van Provincie Noord-Holland, MRA of Rijksoverheid en/of publiek-private financieringsmogelijkheden.

Communicatie, participatie en inspraak

De Economische visie Haarlem is tot stand gekomen via een integrale aanpak. De inhoud is afgestemd met verschillende beleidsvelden en programma's zoals Wonen, Mobiliteit, Duurzaamheid, Omgevingsbeleid, Werk en Inkomen, Programma- en Gebiedsmanagement, Groei van Haarlem en Omgevingsvisie Haarlem.

Ook is een intensief participatietraject doorlopen met ondernemers, koepelorganisaties, belangenverenigingen en kennis- en onderwijsinstellingen. Er zijn interviews en rondetafelgesprekken gehouden en er is een online ondernemersenquête uitgezet. De opgehaalde informatie is zoveel mogelijk verwerkt in de visie. Om ondernemers en andere belanghebbenden in de gelegenheid te stellen te reageren op de visie, wordt deze de inspraak ingebracht.

5. Risico's en kanttekeningen

Ontwikkelzones bieden onvoldoende ruimte

Om het aantal banen in verhouding mee te laten groeien met het aantal nieuwe inwoners zullen er, naast het behoud van de huidige werkgelegenheid, ook nieuwe banen moeten bijkomen. Er is dus ruimte nodig om bedrijven te behouden, te laten groeien en nieuw te laten vestigen in de stad. Hier ligt een ruimteclaim en opgave voor de ontwikkelzones, maar ook voor de stad als geheel.

Uitvoering visie afhankelijk van extra capaciteit en middelen

Een deel van de uitvoering van de visie en agenda is afhankelijk van extra capaciteit en middelen. De bijbehorende activiteiten staan apart opgenomen bij Acties 2020-2024. Er bestaat een risico dat er geen extra capaciteit en middelen beschikbaar komen om deze activiteiten uit te voeren. Er kunnen dan verwachtingen zijn gewekt bij partijen in de stad die niet kunnen worden waargemaakt.

Uitvoering visie afhankelijk van derden

De gemeente kan de economie niet regisseren maar wel zorgen voor de best mogelijke randvoorwaarden voor het behouden, stimuleren en aantrekken van bedrijven. Uitvoering van de visie en agenda is afhankelijk van de inzet van ondernemers, kennis- en onderwijsinstellingen en andere partijen in de stad en regio. Het gaat hierbij om het nemen van initiatieven, het inzetten van budgetten en capaciteit, en het delen van risico's. De toekomst van de economie is niet te voorspellen en daarmee ook niet de mate van participatie van stakeholders.

6. Uitvoering

De Economische Visie Haarlem wordt vrijgegeven voor inspraak. Hierover wordt uitvoerig gecommuniceerd richting de deelnemers van het participatietraject, ondernemers en belanghebbenden. De visie en agenda worden in februari ter bespreking aangeboden aan de commissie Ontwikkeling zodat we de uitkomst kunnen meenemen als inspraakreactie. De inspraakperiode vindt plaats van 9 maart t/m 19 april 2020. Reacties worden verwerkt in een nota van beantwoording. Daarna wordt de eventueel aangepaste Economische visie Haarlem medio juni ter besluitvorming voorgelegd aan het college en de commissie Ontwikkeling. Naar verwachting neemt de raad medio september 2020 een besluit.

7. Bijlagen

1. Economische visie Haarlem en agenda 2020-2024
2. Onderzoeksrapport Stec Groep, Werken aan een toekomstbestendige economie, 18 nov. 2019
3. Participatieverslag Economische visie Haarlem
4. Evaluatie Economische Agenda Samen Doen 2016
5. Evaluatie acquisitie 2017-2019